



2023

PLANI LOKAL

PËR KOMUNËN E MITROVICËS SË VERIUT
PËR ZVOGËLIMIN E RREZIKUT NGA
VËRSHIMET DHE REAGIMIN ADEKUAT
NË SITUATA TË CAKTUARA

Përmbajtja

Hyrje	2
Korniza ligjore	3
Profili i komunës	4
1. Gjeografia fizike.....	4
1.1.0 Pozita.....	4
1.1.1 Topografia.....	5
1.1.2 Gjeologjia e hidrogeologjia.....	5
1.1.3 Resurset ujore.....	7
1.1.4 Klima.....	14
1.1.5 Temperatura e ajrit.....	14
1.1.6 Reshjet dhe lagështia	17
1.1.7 Rrezatimi diellor – Fraksionet diellore dhe orët e diellit në veri të Kosovës	18
1.1.8 Era.....	19
1.1.9 Rreziqet natyrore.....	20
1. Kullimi dhe kanalizimi.....	21
Vlerësimi i rrezikut nga përmytjet.....	24
Intensiteti, llojet dhe ndikimi i fatkeqësive natyrore	25
Objektivat e planit që komuna e Mitrovicës Veriore të zvogëlojë rrezikun nga vërshimet dhe të përgjigjet në mënyrë adekuate në situata të caktuara.....	27
Zbatimi i strategjisë në nivel lokal dhe zhvillimi i planit të veprimit	29

Hyrje

Komuna e Mitrovicës Veriore, gjithnjë e më shumë po ballafaqohet me fatkeqësi dhe aksidentenatyrore, si nga më të ndryshmet. Rreziku në kuptimin e vërtetë është një kujtesë e dëmit që mund të ndodhë në çdo vend dhe në çdo kohë, intensiteti i të cilit mund të jetë i kufizuar ose me përmasa tragjike.

Prandaj, parandalimi i rrezikut nga fatkeqësitë natyrore, dhe aksidentet teknologjike dhe aksidente të tjera, si dhe tendenca për të zvogëluar rrezikun e shfaqjes së tyre dhe gatishmëria për të marrë masat e duhura në situata emergjente, gradualisht u bënë pjesë përbërëse e strategjisë dhe planeve për zhvillimin e komunave në të gjitha fushat, si procedura që duhet të harmonizohen më mirë me një shkallë të lartë ndërveprimi me nivele të caktuara komunale, kombëtare, rajonale dhe ndërkombëtare.

Komuna e Mitrovicës Veriore është përgjegjëse për organizimin e mbrojtjes dhe shpëtimit nga fatkeqësitë natyrore dhe aksidentet tjera brenda territorit të përgjegjësisë së saj, si pjesë e sistemit unik të mbrojtjes civile në Kosovë, që përfshinë planifikimin, organizimin, trajnimin, koordinimin, zbatimin, monitorimin dhe financimin e të gjitha masave dhe aktiviteteve për mbrojtje dhe shpëtim.

Ky Plan Lokal, për zvogëlimin e rrezikut nga vërshimet dhe reagimin adekuat në situata të caktuara synon të mobilizojë të gjithë akterët relevant në komunën e Mitrovicës së Veriut, organizatat joqeveritare, qytetarët nga vendbanimet multietnike për të reduktuar rrezikun nga fatkeqësitë natyrore, më saktë nga vërshimet, si dhe përfaqësues për ndryshimet klimatike. Kjo do të arrihet përmes një sërë aktiviteteve të dizajnuara posaçërisht që përfshijnë të gjithë akterët kryesorë në rajon.

Në nivel qendror, Kosova ka miratuar Strategjinë për Zvogëlimin e Rrezikut nga Fatkeqësitë Natyrore, dokument i cili ka skaduar dhe pas së cilës nuk ka plan në nivel lokal që merret me këtë çështje. Aktivitetet e planifikuara ndihmojnë për të treguar rrugën drejt zgjidhjeve më inteligjente të politikave që adresojnë drejtpërdrejt këto probleme bazuar në një perspektivë lokale dhe në të njëjtën kohë kontribuojnë në kohezionin social. Ky aktivitet i propozuar inkurajon diskutimin me akterët kryesorë dhe inkurajon inicimin e veprimeve për të fuqizuar kapacitetet e institucioneve dhe shoqërisë në nivel lokal dhe qendror për t'u përgatitur për fatkeqësitë përmes një qasjeje ndërsektoriale që promovon barazinë gjinore dhe plotëson nevojat e grave dhe popullatave të marginalizuara përhartimine një plani lokal për zvogëlimin e rrezikut nga fatkeqësitë natyrore.

Korniza ligjore

Edhe pse Strategjia për Zvogëlimin e Rrezikut nga Fatkeqësitë si dhe plani i saj i veprimit ishte planifikuar për periudhën 2016-2020, fatkeqësitë e shpeshta natyrore që pasuan, më shumë se kurrë kërkojnë një qasje strategjike dhe të harmonizuar nga të gjithë akterët për të reduktuar rrezikun e vërshimeve.

Baza e Strategjisë gjendet në Ligjin nr. 04/L-027 për NDOD, U.A. 02/2012, si dhe dokumentet për vlerësimin e rrezikut nga fatkeqësitë natyrore dhe aksidentet tjera, i cili bazohet në Rregulloren nr. 28/2012. Strategjia për ZRF (2016 - 2020) është në përputhje me dokumentet tjera kombëtare dhe ndërkombëtare, siç është dokumenti strategjik i Kosovës.

Strategjia e Sigurisë e Sistemit të Menaxhimit të Integruar të Emergjencave, Strategjia e Ndryshimeve Klimatike 2014-2020, Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm, siç përcaktohen nga Kombet e Bashkuara dhe brenda Kornizës së Veprimit për periudhën 2015-2030: zhvillimi i qëndrueshmërisë kombëtare dhe komunitare në natyrë - fatkeqësitë dhe aksidentet e tjera etj. Krahas ndërtimit të Strategjisë Kombëtare, janë marrë parasysh edhe Strategjia e Bashkimit Evropian për Sigurinë e Brendshme dhe Strategjia Evropiane për mbështetjen e zvogëlimin të rrezikut nga fatkeqësitë natyrore në vendet në zhvillim. Strategjia për ZRF do të shërbejë si udhërrëfyes për Kosovën për anëtarësim në “Forumit Evropian për Zvogëlimin e Rrezikut nga Fatkeqësitë”.

Plani lokal për komunën e Mitrovicës së Veriut për të zvogëluar rrezikun nga vërshimet dhe për t'u përgjigjur në mënyrë adekuate në situata të caktuara bazohet në Ligjin për Mbrojtjen nga Fatkeqësitë Natyrore dhe Aksidentet e tjera dhe dispozitat e përgjithshme të këtij ligji, i cili përcakton rendin dhe sistemin e mbrojtjes nga fatkeqësitë natyrore dhe fatkeqësitë e tjera, si dhe shpëtimin e njerëzve, pronës, kafshëve, trashëgimisë kulturore dhe natyrës.

Vlerësimi i rrezikut për komunën e Mitrovicës së Veriut është një dokument me karakter lokal, hartimi i të cilit bazohet në:

1. “Ligji për mbrojtjen nga fatkeqësitë natyrore dhe aksidentet e tjera” nr. 02/L-68;
2. “Ligji i mbrojtjes nga zjarri” nr. 02/L-41;
3. “Ligji për Transportin e Mallrave të Rrezikshme” nr. 2004/06.
4. “Ligji për Sigurinë e Qarkullimit Rrugor” nr. 02 / L-70
5. “Ligji i Pajisjeve nën Presion” nr. 02/L-103
6. “Ligji për parandalimin dhe luftën kundër sëmundjeve infektive” nr. 02/L-109
7. “Ligji për përdorimin civil të lëndëve plasëse” nr. 03/L-005
8. “Ligji për vlerësimin e ndikimit në mjedis” nr. 03/L-024
9. “Ligji për Mbrojtjen e Mjedisit”, nr. 03/L-025
10. “Ligji për mbrojtjen nga rrezatimi jojonizues dhe sigurinë bërthamore” nr. 03/L-104

11. "Ligji për Rezervat Mallra të Shtetit" nr. 03/L-130
12. Udhëzim administrativ për kategorizimin e objekteve
13. Statuti i Komunës së Mitrovicës së Veriut

Profili i komunës

Komuna e Severna Mitrovicës gjendet në 420 53' gjerësi veriore dhe 200 52' gjatësi gjeografike lindore, në lartësinë 508 - 510 m. Ndodhet në pjesën më veriore të Kosovës, rrëzë tumës vullkanike të Zveçanit, në grykëderdhjen e lumit Sitnica në Ibër. Nga lindja, veriu dhe perëndimi është i rrethuar nga shpatet e thepisura të Kopaonikut, Rogoznës dhe Mokra Gorës. Në jug vargmalet hapen drejt fushës së Kosovës. Nëpër qytet rrjedhin lumenjtë Ibër (që e ndanë qytetin në pjesë veriore dhe jugore), Sitnica dhe Lushta. Nga qyteti në veri fillon gryka e Ibrit (*Ibarska*). I gjithë territori rreth Mitrovicës ka një pozitë të rëndësishme, veçanërisht për trafikun transit. Shtrihet në mes Beogradit në veri, Shkupit dhe Selanikut në jug, Nishit dhe Sofjes në lindje, si dhe Podgoricës dhe Tivarit në perëndim. Qyteti ka lidhje hekurudhore me Shkupin dhe Beogradin. Aeroporti më i afërt, Aeroporti i Prishtinës, ndodhet 40 km në jug të Mitrovicës. Komuna e Mitrovicës Veriore gjendet në 496 metra mbi nivelin e detit, me sipërfaqe prej 5.6 km², prej të cilave pjesa urbane është 3.36 km² dhe pjesa rurale 2.3 km².

1. Gjeografia fizike

1.1.0 Pozita

Komuna e Mitrovicës Veriore gjendet në 420 53' gjerësi veriore dhe 200 52' gjatësi gjeografike lindore, në lartësinë 508 - 510 m. Komuna Mitrovicës Veriore kufizohet me komunën e Mitrovicës Jugore dhe Zveçanit. Me një sipërfaqe prej rreth 5.58 km², ajo përbëhet nga tri (3) zona kadastrale, të cilat e bëjnë atë komunën më të vogël dhe pothuajse tërësisht urbane në Kosovë. Sipas të dhënave të vitit 2011, komuna ka rreth 29,460 banorë. Qendra administrative e komunës është qyteti i Mitrovicës Veriore. Qyteti ndodhet në një lartësi prej 515.00 m. Ndodhet në afërsi të qytetit të Mitrovicës Jugore - qendra administrative rajonale, me një distancë prej rreth 3.00 km nga qyteti i Zveçanit, dhe rreth 45 km nga Prishtina, kryeqyteti, përmes qasjes direkte në rrugën nacionale N. -22.3 (Hani Elezit – Prishtinë – Mitrovicë- Jarinje)¹.

¹Baza e të dhënave hapësinore komunale dhe demografia- URL:
https://en.wikipedia.org/wiki/Demographics_of_Kosovo

1.1.1 Topografia

Komuna e Mitrovicës Veriore shtrihet në fusha të hapura të gjera aluviale, në bashkimin e lumenjve Ibër dhe Sitnica dhe shpatet përreth. Ndodhet në pjesën më veriore të Kosovës, rrëzë tumës vullkanike të Zveçanit, në grykëderdhjen e Sitnicës dhe Ibrit. Nga lindja, veriu dhe perëndimi është i rrethuar nga shpatet e thepisura të Kopaonikut, Rogoznës dhe Mokra Gorës. Në jug vargmalet hapen drejt fushës së Kosovës. Nga qyteti në veri fillon gryka e Ibrit.²

1.1.2 Gjeologjia e hidrogeologjia

Zona e pjesës veriore të Kosovës i përket pellgut të lumit Ibra. Pjesa burimore e lumit Ibra ndodhet në territorin e juglindjes së Malit të Zi. Në shtrirjen nga Ribariqi deri në Gazivodë, lumi Ibër është shndërruar në liqen akumulues, ujërat e të cilit përdoren për ujtime nga sistemi Ibër - Lepenac, pastaj për furnizim me ujë dhe prodhim të energjisë elektrike. Pellgu i lumit Ibra i përket pellgut të Detit të Zi dhe është i zhvilluar në një sipërfaqe prej 3593 km², që përbën një të tretën e sipërfaqes së përgjithshme të krahinës. Pellgu i Ibrit përfshin pellgun e tij të afërt dhe pellgun e lumit Sitnica.

Përrenjtë e shpateve veriore të Mokra Gorës dhe Malit të Thatë (*srb. Suva Planina*) i përkasin pellgut ujëmbledhës të Ibrit, pastaj shpateve jugore dhe atyre verilindore të maleve të Rogoznës dhe zonës së Kopaonikut jugor dhe jugperëndimor në bregun e djathtë të Ibrit, i cili ndodhet në veri të shtrirjes së Mitrovicës Veriore dhe Jugore - Stari Terg (maja e mprehtë, 1789 m), deri në fushat xehërore të Shatoricës, Jelakçes dhe Bellobërdës. Sipërfaqja e përgjithshme e pellgut të afërt të Ibrit në territorin e Kosovës është 754 km². Zona ujëmbledhëse karakterizohet nga një karakter i dallueshëm malor, me një luginë të thellë të incizuar të Ibrit dhe degëve të tij. Diferenca më e madhe në lartësi në pellg është 1339 metra në zonën e Kopaonikut dhe në zonën e Malit të Thatë, ku është 1283 metra. Në pjesën 50 km të rrjedhës nëpër Kosovë, Ibra ka një rënie prej 209 m (659 m - 450 m)³.

Pjesa burimore e pellgut ujëmbledhës u zhvillua në shkëmbinj karbonatikë të karstifikuar, ku u zhvillua hidrografia karstike, si rezultat i së cilës u mbajtën vetëm rrjedhat alogjene në sipërfaqe. Në perëndim të Mitrovicës Veriore, pellgu i Ibrit është zhvilluar në flishin e Kretakut, dhe në shpatet veriore të Malit të Thatë në rreshpe paleozoike. Në veri të Mitrovicës Veriore, pellgu ujëmbledhës dominohet nga serpentinitet dhe peridotitë (masivi ultrabazik i kënetës) me

²Baza e të dhënave hapësinore komunale; Universiteti i Teksasit - Hartat topografike - Ish Jugosllavi

³Baza e të dhënave hapësinore komunale; Gjendja e ujit në Kosovë - Raport, Agjencia për Mbrojtjen e Mjedisit të Kosovës, Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor, 2010

shpërthime shkëmbinjsh shpërthyes (dacit dhe andezit), si dhe një zonë më e vogël e formimit të diabaz-bririt afër fshatit Sllatinë. Tarracat e Pliocenit dhe Kuaternarit, 5 km në rrjedhën e sipërme nga Mitrovica Veriore, afër fshatrave Zhabar dhe Vinarc, kanë një rol vartës. Depozitimi aluvial pranë lumit Ibër është pak më i përhapur, si në plan ashtu edhe në profil. Në zonën e fshatit Vinarc, trashësia e aluvionit është vetëm 5 m, dhe poshtë tij gjendet flishi me shkumës. Kjo trashësi e depozitave aluviale është vërtetuar edhe gjatë ndërtimit të ujëmarrësit për komunën e Zubin Potokut. Në depozitimet aluviale, në bregun e djathtë të lumit Ibër, 10 m nga shtrati i lumit, në atarin e fshatit Pridvoricë është ndërtuar një sistem kullimi, ku në një thellësi prej 4,5 m është shfaqur një shtresë e papërshkueshme nga uji prej materiali argjilor, e cila do të të diskutohet më në detaje më poshtë. Në rrjedhën e poshtme të rezervuarit artificial të Gazivodës, tiparet morfologjike të pellgut ndryshojnë në shumë mënyra. Proceset e kalbjes së shkëmbinjve dhe erozionit më intensiv e karakterizojnë këtë pjesë të pellgut, brenda së cilës duhet theksuar ekzistenca e tarracave lumore në tre nivele. Tarracat më të reja shtrihen drejtpërdrejt përgjatë Ibrit dhe janë 5–6 m të larta. Tarracat më të larta ndodhen 20–25 metra mbi shtrat dhe mund të ndiqen deri në grykën e Sitnicës. Tarracat më të vjetra shtrihen në një lartësi prej 45-50 m. Degë të rëndësishme të lumit Ibër janë: lumi Brnjaçka, lumi Çeçevska, Sitnica, lumi Banjaska, Bistrica, lumi Vuçanska, lumi Soçanska (në rrjedhën e sipërme të lumit Moshniçka, ku nuk ka organizma të gjallë), lumi Leposava (i gjithë uji që derdhet nga minierat derdhet në të Lavanderinë e Verdhë, Koporiç dhe Jelakce), lumi Joshaniçka, lumi Drenska (në të cilin derdhen ujërat që derdhen minierën e Belobërdës) dhe Bistrica.

Gjeologjia e asaj zone është përshkruar nga Bogdanovic (1978) dhe Bogdanovic et al. (1978) (Fig. 1); zona e hulumtuar i përket Zonës së Vardarit të epokës së mesme paleozoike. Kjo njësi gjeotektonike është e mbuluar nga shkëmbinj metamorfikë, sedimentarë dhe magmatikë të epokës së Paleozoikut të Sipërm dhe Triasikut, flishit të besueshëm, shkëmbinjve vullkanikë të Miocenit me piroklaste dhe sedimenteve më të reja të Pliocenit dhe Kuaternarit. Paleozoiku i sipërm përbëhet nga gurë jeshil, rrasa, mermer, kuarc dhe shkëmbinj magmatikë metamorfikë, të cilët ndodhen në pjesën e poshtme, ndërsa shtresa e sipërme është prej guri gëlqeror (Stari Trg/Stan Terg) me mineralizim plumb-zink (miniera e Trepçës). Kryesisht shkëmbinjtë mezozoikë përbëhen nga metakonglomerati i Triasikut të Poshtëm dhe meta gur ranor. Triasiku i mesëm përbëhet nga formacione metamorfike vullkano-sedimentare (rreshpe, meta ranore, metadiabazë dhe qertë) dhe serpentine (në pjesën veriore të zonës së hulumtuar)⁴.

⁴R. Šajn etj. / Revista e Kërkimeve Gjeokimike 134 (2013) 1–16

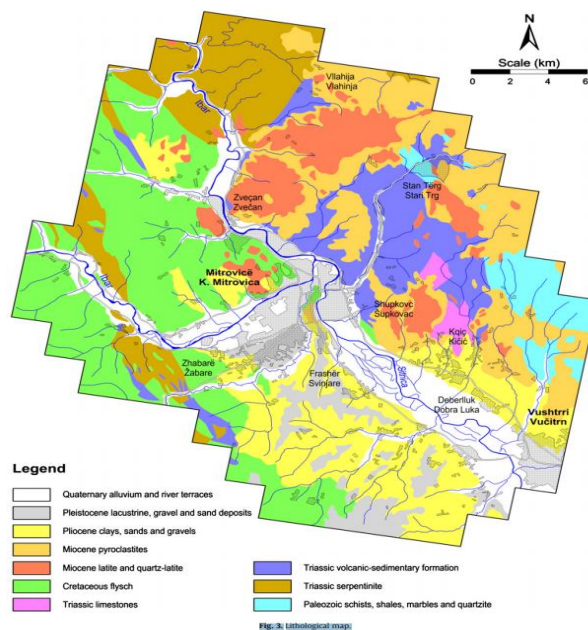


Figura 1 Harta gjeologjike e terrenit

Shkëmbinj të Triasikut të sipërm përfaqësohen nga gëlqerorët. Formacionet flishore të kretakut përmbajnë baltë, rreshpe dhe ranorë me olistolite. Formacioni terciar përbëhet nga konglomerati i Miocenit të Poshtëm, ranorët, latitët e argjilës dhe miocenit, kuarc-latitet dhe piroklastet e tyre (në pjesën verilindore të zonës së hulumtuar). Kuaternari përfaqësohet nga sedimentet fluvio-liqenore të Pleistocenit, depozitimet e zhavorrit dhe rërës, tarracat lumore dhe aluviale (në pjesën qendrore dhe juglindore të zonës së hulumtuar). Sipërfaqja e mbuluar nga njësi të ndryshme litologjike në zonën e studimit është si më poshtë: Gjelbër i sipërm paleozoik, rreshpe, mermer dhe kuarc 10,7 km² ose (3,5%), serpentinit triasik 29,5 km² (10%), formacion triasiko-vullkano-sedimentar 25,3% (8,3%) (25,1%) (25,1%) (25,1%), gëlqerorë triasiku 2,6 km² (0,9%), flishi i kretakut 57,2 km² (19%), latitët e miocenit kuarc-latit 22,5 km² (7,5%), piroklastikët e miocenit 44,6 km² (15 %), mioceni dhe 4 kllare km² (15%), depozitimet e liqenit të Pleistocenit, zhavorrit dhe rërës 44,1 km² (15%), Tarraca kuaternare 13,8 km² (4,6%) dhe aluvionet kuaternare 51,4 km² (17%).

1.1.3 Resurset ujore

Lumi Ibër paraqet hidropotencialin më të vlefshëm që rrjedh nëpër perimetrin jugor të komunës. Lumi buron në malin Hajla, Rozhaje - Mali i Zi pjesa lindore, dhe rrjedh nëpër veri të Kosovës - duke përfshirë komunën e Mitrovicës Veriore, dhe derdhet në Moravën perëndimore, afër Kralevës, në Serbi, me kullimin përfundimtar në pellgun e Detit të Zi. Lumi ka një pellg kullimi prej 7,925 km² dhe një shkarkim mesatar në grykëderdhjen prej 60 m³/s dhe nuk është i

lundrueshëm. Gjatësia e përgjithshme e lumit është rreth 272.00 km, prej të cilave rreth 4.40 km rrjedh nëpër komunën e Mitrovicës Veriore. Sipas resurseve specifike ujore (për 1 km² territor ose për banorë), Mitrovica e Veriut zë një vend të lartë në Kosovë. Nëpër territorin që rrjedh lumi Ibër, i cili në Mitrovicën Veriore ka prurje mesatare vjetore prej 21.300 m³/s, sipas të dhënave të Institutit Hidrometeorologjik Republikan – RHZ.



Figura 2 Vendi i marrjes së mostrave të ujit "Tre soliterat"

Gjendja e këtyre ujërave është ekzaminuar dhe kontrolluar edhe nga institucionet: Instituti për Mbrojtje Shëndetësore dhe Instituti për Ekologji i RMHK Trepça. Të gjitha analizat kimike të këtyre ujërave bëhen në baza mujore, ndaj këto të dhëna ka më shumë. Prandaj, gjendja e ujërave sipërfaqësore mund të analizohet shumë më mirë se gjendja e ujërave nëntokësore, sepse testimi kimik i ujërave nëntokësore bëhet vetëm kur është e nevojshme dhe në rast se dyshohet se disa ujëra janë të ndotur nga ndonjë ndotje kimike. Të dy institucionet bëjnë mostrat e ujit në të njëjtat vende (tek Dudi kërrshi, tek ura në Rudar dhe tek ura në Grabovc).

Për qëllime të analizës hidrologjike, rrjedha ujore e lumit Ibër është matur në pikën matëse tek "Tre Solitera". Rrjedha e ujit u mat duke përdorur një matës dixhital OTT Z400, i cili regjistron automatikisht numrin e rrotullimeve të helikës duke numëruar pulset. Matësi OTT Z400 transmeton shpejtësinë e rrjedhës menjëherë pas matjes. Periudha kohore për matjen e rrjedhës së ujit të lumit Ibër, pranë Tre Soliterave, është nga ora 10:00 deri në 13:30. Për të marrë rezultate të sakta të matjeve të rrjedhës së ujit, ishte e nevojshme të matej gjerësia e shtratit të lumit, e cila ishte 23.9 m. Përveç kësaj, parametri i kërkuar është thellësia e lumit, e cila është e ndryshme në 19 pika matëse për shkak të konfigurimit të terrenit.⁵ (Tabela1).

⁵Raporti i matjes së rrjedhës së lumit Ibër, projekti INFORM UNDP, 2020

Nr i pikës	Thellësia cm	Nr i pikës	Thellësia
1	12	10	34 cm
2	20	11	28cm
3	33	12	27cm
4	25	13	26cm
5	35	15	25cm
6	44	16	20cm
7	41	17	18cm
8	40	18	16cm
9	38	19	15cm

Tabela 1: Thellësia e shtratit të lumit Ibër në pikat matëse

Pas përcaktimit të gjerësisë dhe thellësisë, shtrati i lumit u nda në 20 seksione me gjerësi 119,5 cm (Figura 3). Për të marrë vlerat e sakta të matjes së rrjedhës së ujit, është dashur të bëhen dy matje të rrjedhës (në sipërfaqe dhe në fund), përkatësisht seksione më të thella se 20 cm, dhe më pas të llogaritet vlera mesatare e matjeve. Prurja e matur e ujit të lumit Ibër, pranë Tre Soliterave, ishte 10,112 m³/s, pra afërsisht 10 m³ në sekond.

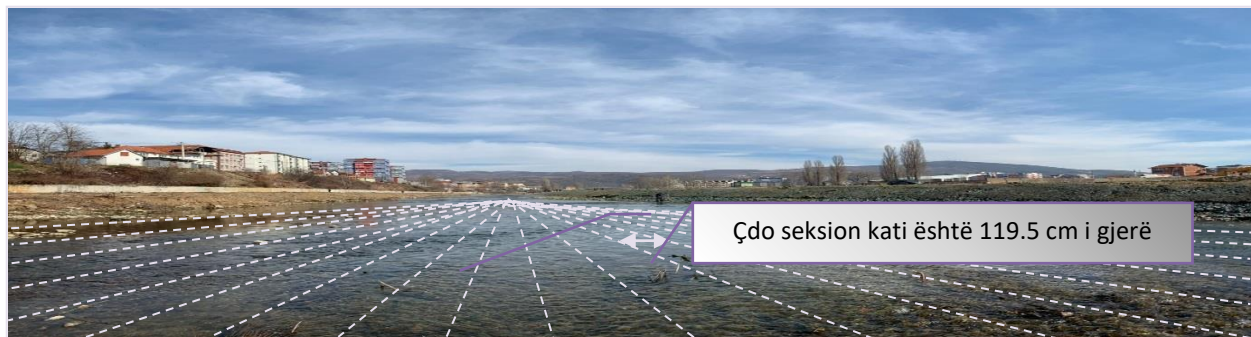


Figura 3 Pamje e shtratit të lumit Ibër e ndarë në seksione

endorr	fimi i komponentit	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	mg/dm ³
1	pH	7.32	7.32	7.31	7.32	7.35	7.33	7.37	7.43	7.38	7.40	7.32	7.33	6.9
2	Uk. tal.mat. mg/dm ³	38.26	17.7.14	16.7.80	30.4.42	23.4.28	20.2.14	20.1.60	19.7.28	20.2.76	24.9.78	26.2.38	30.0.38	1580
3	Rast. mat. mg/dm ³	36.4.00	16.6.00	15.7.00	29.1.00	21.8.0	18.1.00	18.2	17.8.00	18.6.00	22.3.00	25.0.00	27.8.00	1500
4	Ner. mat. mg/dm ³	18.2.6	11.1.4	10.8.0	13.4.2	16.2.8	21.1.4	19.6.0	19.2.8	16.7.6	26.7.8	12.3.8	22.3.8	80
5	SO ₄ mg/dm ³	58.57	78.3.5	64.4.8	69.7.2	52.7.2	52.3.1	49.0.6	53.7.1	62.5.6	79.0.2	71.8.2	63.0.1	200
6	Pb mg/dm ³	0.33	0.17	0.23	0.14	0.19	0.10	0.03	0.10	0.05	0.08	0.08	0.50	0.1
7	Zn mg/dm ³	0.57	0.14	0.36	0.51	0.28	0.06	0.07	0.06	0.08	0.06	0.06	0.04	1.00
8	Cu mg/dm ³	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	0.1
9	Cd mg/dm ³	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	0.1
10	Fe mg/dm ³	0.39	0.25	0.25	0.25	0.91	1.26	0.50	0.40	0.18	0.48	0.55	0.63	1.0
11	Ca mg/dm ³	68.87	42.92	61.30	40.20	51.04	49.39	44.07	51.48	46.67	49.19	46.77	51.30	

Tabela 2. Raport për cilësinë e ujit të Ibrit në periudhën I-XII 2019. Tek Dudi Kërshi (mg/dm³)⁶

⁶Raporti i Institutit Ekologjik të Qendrës Zhvillimore Trepça

Nr rendor	Parametri i testimit	Njësia matëse	Rezultati
1.	Trubullira	NTU	36,4
2.	Përqendrimi i joneve të hidrogjenit (ph)	pH	8,00
3.	Oksidueshmëria (KmnO4)	mg/L	46,8
4.	Kloride (Cl)	mg/L	17,7
5.	Nitritet (NO2)	mg/L	0,21
6.	Nitratet (NO3)	mg/L	14,2
7.	Sulfatet	mg/L	10,5
8.	Fenolet	mg/L	<0,001
9.	Fortësia (gjithsej)	dH ⁰	8,96
10.	Alkaliniteti	m mol/L	4,0
11.	HPK	mgO ₂ /L	11,8
12.	Oksigjen tani	mgO ₂ /l	3,1
13.	Konsumi biologjik i oksigjenit-5	mgO ₂ /l	7,7

Tabela 3: Rezultatet e analizës fiziko-kimike të ujit në pikën matëse tek "Tre soliterat".

Instituti për Shëndetin Publik në Mitrovicën e Veriut për qëllime të punës ka ofruar të dhënat e analizave fiziko-kimike të lumit Ibër në vitet e kaluara dhe vlerat e marra janë paraqitur në tabelën 4.

Nr rendor	Parametri i testimit	Njësia matëse	Rezultati
1.	Trubullira	NTU	1,35
2.	Përqendrimi i joneve të hidrogjenit (ph)	pH	7,4

3.	Oksidueshmëria (KmnO ₄)	mg/L	10,9
4.	Kloride (Cl)	mg/L	15,9
5.	Nitritet (NO ₂)	mg/L	0,008
6.	Nitratet (NO ₃)	mg/L	15,9
7.	Sulfatet	mg/L	9,9
8.	Fenolet	mg/L	0,0005
9.	Fortësia (gjithsej)	dH ⁰	8,4
10.	Alkaliniteti	0,1 NHCa/l	P=1 M=32
11.	HPK	mgO ₂ /L	9,3
12.	Oksigjen tani	mgO ₂ /l	16,0
13.	Konsumi biologjik i oksigjenit-5	mgO ₂ /l	2,7

Tabela 4: Rezultatet e Institutit për Shëndet Publik në Mitrovicën e Veriut

Rezultatet e paraqitura të analizës fiziko-kimike të lumit Ibër janë krahasuar me vlerat e marra më parë nga Instituti për Shëndet Publik në Mitrovicën e Veriut. Një pasqyrë në analizën e mëparshme të parametrut tregon dallime të vogla ose të mëdha në vlera dhe mundëson monitorimin e ndryshimeve që rezultojnë.

Analiza tregoi rritje të ndjeshme të vlerave të turbullirës së ujit në krahasim me atë të mëparshme. Ndër të tjera, në rritjen drastike të turbulimit ka ndikuar edhe sasia e madhe e shiut që ka rënë pak ditë para turbulimit. Në bazë të përqendrimit të CaCO₃ në mostër (fortësia e ujit), kemi përcaktuar kategorinë e Ibrit, sepse përmbajtja e CaCO₃, në mostrën 89.6mg/l. Në bazë të Direktivës 2008/105/EC, vlera e karbonatit të kalciumit nga 50 në <100 përcakton ujin që rezulton si kategoria III dhe në krahasojmë parametrat e tjerë me vlerat për të njëjtën kategori.

Përmbajtja e nitrateve (NO₃) është në rënie në krahasim me mostrën e analizuar më parë, megjithatë, vlera e matur prej 14,2 mg/l tejkalon standardin e klasës së tretë prej 5,6 mg/l. Duke krahasuar vlerat e nitriteve, mund të vërehet një rritje në përqendrimin e NO₂, krahasuar në vlerat e matura më parë, gjë që çon në përfundimin e pranisë së një numri të madh bakteresh në ujë, pra dezinfektim të dobët, kështu që nuk mund të flasim për ndikimin e hipokloritit të natriumit. Përqendrimi i klorurit dhe sulfatit është në rritje krahasuar me matjen e mëparshme, por të dyja vlerat janë nën 350 mg/l, që është vlera e rekomanduar për klasën e tretë të ujërave sipërfaqësore.

Kërkesa biologjike për oksigjen, e cila u mat në pikën matëse tek "Tre Soliterat", thekson praninë e baktereve aerobe. Vlera e fituar prej 7,7 mg O₂/l përcakton kushtet në të cilat rrezikohet popullësia e peshkut. Bazuar në rekomandimet e BE-së, vlera e kërkesës biologjike për oksigjen duhet të jetë më e vogël ose e barabartë me 3 mg/l O₂ (Direktiva 78/659/EEC). Kërkesa kimike për oksigjen është rritur në krahasim me matjen e mëparshme (9,3 mg O₂/l), dhe është 11,8 mg O₂/l. Oksigjeni i tretur është një nga parametrat më të rëndësishëm për përcaktimin e cilësisë së ujit. Në mostrën nga vendi i matjes "Tre Soliterat", ngopja me oksigjen arrin menjëherë në 3.1 mg O₂/l, që është dukshëm më e vogël në krahasim me matjen e mëparshme, ku vlera e oksigjenit arriti menjëherë në 16.0 mgO₂/l. Krahasimi i rezultateve tregon një nivel të lartë të ndotjes së lumenjve dhe bazuar në standardet evropiane, sipas të cilave vlera kufitare e oksigjenit të tretur është 6mg/l, popullësia e peshkut është e rrezikuar. (Direktiva 78/659/EEC).

Përveç nevojave biologjike dhe kimike për oksigjen, oksidueshmëria është një parametër jashtëzakonisht i rëndësishëm që tregon ndotjen organike të ujit. Në pikën e matjes në "Tre Soliterat", oksidueshmëria është 46.8 mg/l, që është një rritje e shumëfishtë në krahasim me matjen e mëparshme (10.9 mg/l). Analiza e të dy mostrave është bërë me metodën e permanganatit, për të cilën vlera e rekomanduar është 15 mg/l. Pavarësisht se analiza e parametrave të përmendur ka vërtetuar praninë e papastërtive organike, për shkak të përqendrimit të ulët të klorit, formimi i përbërjeve toksike organoklorinike është i papërfillshëm.

Analiza mikrobiologjike e lumit Ibër, në pikën matëse tek "Tri Soliterat", ka treguar për ndotje të jashtëzakonshme të ujit. Mostra e ujit është marrë në vendin ku ujërat e zeza komunale derdhen në lumin Ibër, pa para-trajtim. Parametrat mikrobiologjikë të përcaktuar të analizës së kryer janë: numri i përgjithshëm i baktereve koliforme, numri i baktereve koliforme me origjinë fekale, numri i streptokokëve me origjinë fekale (enterokoku intestinal), numri i baktereve të gjalla në 1 ml të mostrës në 37°C pas 48 orësh, numri i *Pseudomonasaeruginosa* në 100 ml dhe specieve *Proteus* në 100 ml mostër.

Në mostrën e ekzaminuar, numri i përgjithshëm i baktereve koliforme në 100 ml të mostrës është 240.000, si dhe numri i baktereve koliforme me origjinë fekale, i cili në 100 ml është gjithashtu 240.000, gjë që tregon se ndotja parësore e lumit është feçet. Kjo mbështetet nga numri i streptokokëve me origjinë fekale, i cili numëronte 240,000 në 100 ml të mostrës. Direktiva e BE-së për Ujërat ofron një standard të rekomanduar të cilësisë për ujërat sipërfaqësore në lidhje me parametrat mikrobiologjikë: koliformet totale 10,000 në 100 ml; koliformet fekale 10000 në 100 ml dhe streptokoket fekale 5000 në 100 ml.

Rezultatet e analizave mikrobiologjike të Ibrit ndryshojnë nga vendi në vend. Duke qenë se nuk ka sistem për trajtimin e ujërave të zeza në zonën e veriut të Kosovës, por lumi përdoret si kolektor, rezultatet e fituara janë të pritshme. Variacionet ekzistojnë në varësi të vendit të origjinës, reshjeve, vetëm pastrimit të lumit, sezonit, megjithatë, cilësia e ujit tregon gjithmonë ndotje të lartë. Këtë e mbështesin edhe rezultatet e analizës së mëparshme të Ibrit, në bazë të së

cilës: numri i përgjithshëm i baktereve koliforme në 100 ml të mostrës është 24.000 dhe numri i baktereve koliforme me origjinë fekale, në 100 ml, është 24.000.⁷

1.1.4 Klima

Klima në Komunën e Mitrovicës Veriore është mesatare-kontinentale me reshje të konsiderueshme. Edhe në muajt më të thatë ka shumë reshje. Rreth 805 mm reshje regjistrohen në baza vjetore. Muaji më i thatë është gushti me 54 mm reshje. Më së shumti reshje ka në muajin maj; mesatarisht 84 mm. Temperatura mesatare gjatë vitit është 10.5°C. Korriku është muaji më i nxehtë i vitit, me një temperaturë mesatare prej 20,3°C. Janari është muaji më i ftohtë, me temperaturë mesatare prej -1°C. Diferenca e reshjeve ndërmjet muajit me më pak reshje dhe muajit me shumë e reshjeve janë 30 mm. Ndryshimet e temperaturës gjatë gjithë vitit janë 20.8°C.

Karakteristikat morfologjike, përkatësisht hipsometrike të terrenit kërkimor përcakton edhe karakteristikat klimatike. Regjimi klimatik është mesatar-kontinental deri në malor. Masivët malore të Mokra Gorës, Rogoznës, Malit të Thatë dhe shpatet jugore dhe jugperëndimore të Kopaonikut kanë specifikat e tyre për nga karakteristikat klimatike.

1.1.5 Temperatura e ajrit

Nga të dhënat e përpunuara mund të konstatohet se ka luhatje relativisht të vogla të reshjeve gjatë vitit, pra se reshjet janë të shpërndara në mënyrë të barabartë gjatë muajve. Është shumë i favorshëm nga pikëpamja hidrogeologjike, sepse një regjim i qëndrueshëm i reshjeve mundëson edhe një regjim të qëndrueshëm të ujërave nëntokësore. Lartësia mesatare e reshjeve për terrenin e vëzhguar arrin në 600-855 mm kolonë ujore, me përjashtim të pjesëve malore të terrenit ku bien mesatarisht 1100 mm ujë. Në Kopaonik, Mokra Gorë dhe Malin e thatë, kur ka dimër të ashpër, numri i ditëve me borë shkon deri në 180, gjë që ndikon ndjeshëm në regjimin e ujërave nëntokësore. Duke parë muajt, më së shumti reshje ka në maj, qershor dhe korrik, me një mesatare prej mbi 100 mm.

Ndikimi i masivëve malorë është veçanërisht i dukshëm kur analizohet regjimi i temperaturës. Gjatë dimrit, temperaturat e ajrit në zonat më të larta zbresin në -30o C. Si rezultat, temperatura mesatare në zonën e hulumtimit varion nga 3.7 (KS Kopaonik) deri në 11.4 °C (KS Pejë). Muaji më i ftohtë është janari me temperatura mesatare që variojnë nga -4°C (KS Kopaonik) deri në 1°C (KS Pejë). Gushti është më i ngrohti me temperatura mesatare nga 13°C (KS Kopaonik) deri

⁷Analiza mikrobiologjike e mostrave të ujit nga 26 Prill 2020 Instituti për Shëndet Publik në Mitrovicë Veriore

në 22.1°C (KS Pejë).

Pas vitit 1999, në rajonin e Mitrovicës Veriore nuk janë bërë matje nga Instituti Hidrometeorologjik i Serbisë dhe as nga Instituti Hidrometeorologjik i Kosovës. Në këtë rast, duke përdorur paketën softuerike New Loc Clim, është kryer një llogaritje matematikore duke ndërthurur vlerat klimatike të marra nga stacionet më të afërta meteorologjike, të dhëna në Tabelën 5.

New Loc Clim është një program softuerësh dhe bazë të dhënash të FAO-s që ofron vlerësime të mesatares kushtet klimatike në vendet për të cilat nuk ka vëzhgime. Përveç sigurimit të karakteristikave klimatike në pika individuale, softueri ofron mundësinë për të krijuar harta klimatike bazuar në të dhënat e stacionit të ofruara nga përdoruesit, ose kur nuk janë të disponueshme stacione të tilla, për të krijuar harta të kushteve mesatare klimatike (8 variabla) të marra nga përditësimet Baza e të dhënave FAOCLIM ka pothuajse 30,000 stacione në mbarë botën.⁸

	Gjatësia gjeografike [°]	Gjerësia gjeografike [°]	Lartësia mbidetare [m]	Distanca [km]	Drejtimi c	Drejtimi c	Emri i stacionit	Emri i shtetit
1	20.7	43.7	217	91,1	351	S	KRALEVË	SERBI
2	21.9	43.33	202	96,9	59	SI	NISH	SERBI
3	21.65	41.96	239	121,6	148	JI	SHKUP PETROVAC	MAQEDONIA VERIORE
4	22.28	42.51	1176	122,7	110	I	SHKUP	MAQEDONIA VERIORE
5	19.28	42.43	52	139,7	249	Z	PODGORICË	Mali i Zi
6	19.25	42.36	33	145,1	247	JZ	PODGORICË - GOLUBOVCI	Mali i Zi
7	20.7	41.53	1321	151,9	185	J	LAZAROPOL	MAQEDONIA VERIORE
8	22.18	41.75	327	166,3	139	JI	SHTIP	MAQEDONIA VERIORE
9	23.38	42.65	595	206,6	97	I	SOFIA	BULGARIA

8

<http://www.fao.org/land-water/land/land-governance/land-resources-planning/toolbox/category/details/en/c/1032167/>

10	21.36	41.05	589	208,6	169	J	BITOLA (Manastir)	MAQEDONIA VERIORE
----	-------	-------	-----	-------	-----	---	-------------------	-------------------

Tabela 5: Stacionet meteorologjike që rrethojnë zonën e kërkimit

	Jan	Shk	Mar	Pri	Maj	Qer	Kor	Gus	Shta	Tet	Nën	Dhje	Për vit
Temperatura mesatare													
1	0,4	3,0	6,5	11,1	15,6	19,3	21,2	21,1	17,6	12,3	7,6	2,7	11,5
2	0,4	3,0	6,0	9,6	14,8	18,5	20,2	19,8	16,0	10,8	6,0	1,6	10,5
3	0,5	3,0	6,1	10,8	15,3	19,1	21,2	21,5	17,3	12,0	7,1	2,7	11,4
4	-0,4	2,0	5,5	10,1	14,8	18,7	20,3	20,6	16,7	11,3	6,5	1,7	10,7
5	0,6	3,7	6,5	10,6	15,8	19,1	21,0	20,6	17,0	11,8	7,0	11,8	12,1
6	-0,5	1,2	5,0	11,3	15,8	19,2	21,5	21,2	17,8	12,1	7,0	3,0	11,2
7	-0,7	2,2	5,6	10,1	15,0	18,3	20,2	20,0	16,6	11,5	7,1	1,6	10,6
8	0,4	3,0	7,5	11,6	16,2	19,3	21,2	21,6	18,2	12,8	6,3	2,5	11,7
9	-1,8	0,1	-3,3	5,9	10,0	15,0	19,3	15,8	17,5	9,0	4,5	0,8	7,7
10	1,5	4,3	7,0	11,0	16,2	19,8	21,6	21,2	17,6	12,1	7,8	2,7	11,9
	0,04	2,55	5,24	10,21	14,95	18,63	20,77	20,34	17,23	11,57	6,69	3,11	10,93
Temperatura Maksimale													
1	3,4	6,0	9,8	17,1	21,7	25,3	28,2	28,5	25,1	18,0	11,1	6,5	16,7
2	4,0	7,1	12,8	17,7	22,7	26,0	28,3	28,7	25,3	19,2	10,8	6,0	17,4
3	4,3	8,3	13,8	18,5	23,7	27,5	30,0	30,0	26,0	19,2	10,1	5,0	18,0
4	4,6	8,3	11,8	19,2	23,2	28,0	30,7	31,1	26,0	18,5	11,6	7,4	18,4
5	9,1	10,6	14,3	19,2	24,2	29,0	32,5	32,5	27,5	21,0	15,0	11,8	20,5
6	9,5	11,3	15,1	19,1	24,2	28,2	31,7	31,7	27,2	21,7	15,3	11,1	20,5
7	2,2	3,0	6,0	10,6	15,5	18,8	22,2	22,2	18,7	13,3	8,0	4,0	12,0
8	4,5	8,1	12,6	18,1	23,2	27,2	30,1	30,0	26,2	19,5	11,8	6,0	18,1
9	2,2	5,0	9,8	15,3	20,1	23,5	25,8	25,7	22,6	16,6	9,6	4,0	15,0
10	3,2	6,5	11,3	16,5	21,7	25,8	28,6	28,5	24,7	18,2	11,5	5,3	16,8
	4,7	7,42	11,73	17,13	22,02	25,93	28,81	28,89	24,93	18,52	11,48	6,71	17,34
Temperatura Minimale													
1	-4,2	-3,6	0,2	5,5	10,0	13,1	14,8	14,0	10,6	6,4	2,9	-0,7	5,7
2	-3,0	-1,3	2,4	6,0	10,1	13,3	14,6	14,6	11,5	7,0	2,2	-0,9	6,4
3	-3,5	-1,3	1,8	5,4	9,8	13,1	14,8	14,6	11,3	6,3	1,2	-2,5	5,9

4	-3,0	-2,5	0,6	5,3	10,1	13,3	15,1	14,3	11,1	5,9	2,9	-1,2	6,0
5	2,2	2,5	5,4	9,3	13,6	17,7	20,7	20,6	17,0	11,6	7,5	4,4	11,0
6	1,3	3,0	5,8	9,1	13,5	17,2	20,2	20,2	16,5	11,6	6,8	2,9	10,7
7	-6,0	-5,0	-2,8	1,1	5,0	7,8	9,3	9,3	7,0	3,5	0,0	-4,0	2,1
8	-2,8	-0,9	2,5	6,5	11,0	14,3	16,1	15,8	12,3	7,6	3,0	-1,2	7,0
9	-5,0	-3,0	0,3	4,6	9,3	12,3	13,8	14,3	10,6	5,6	1,2	-2,8	5,1
10	-4,5	-2,3	1,2	5,0	8,6	11,6	13,1	12,8	9,8	5,5	1,7	-2,6	5,0
	-2,85	-1,44	1,74	5,78	10,1	13,3 7	15,25	15,05	11,77	7,1	2,94	-0,86	6,49

Tabela 6: Të dhënat e temperaturës nga stacionet meteorologjike përreth siç janë renditur në Tabelën 5

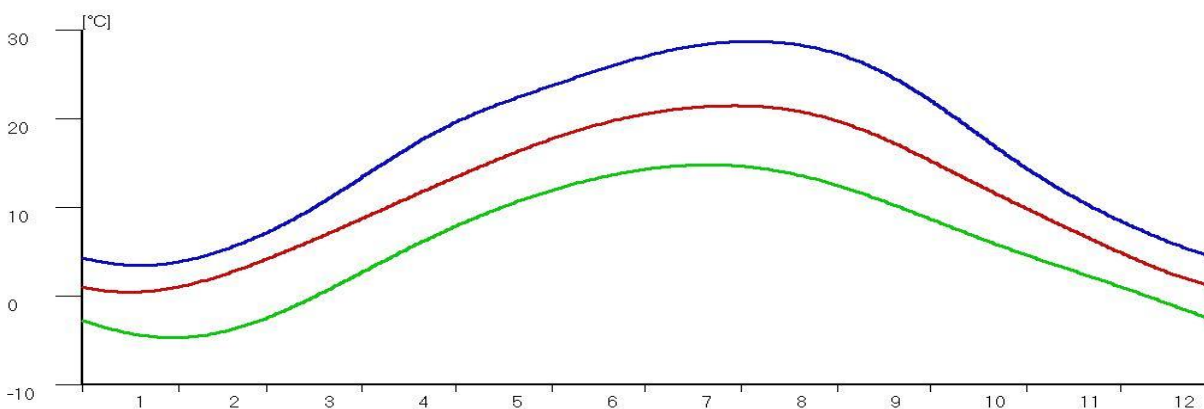


Figura 4: Paraqitja grafike e regjimit të temperaturës në veri të Kosovës, minimale (jeshile), maksimale (blu) dhe mesatare (e kuqe)

1.1.6 Reshjet dhe lagështia

Nga të dhënat e përpunuara mund të konstatohet se ka luhatje relativisht të vogla të reshjeve gjatë vitit, pra reshjet janë të shpërndara në mënyrë të barabartë gjatë muajve. Kjo është shumë e favorshme nga pikëpamja hidrogeologjike, sepse një regjim i qëndrueshëm i reshjeve mundëson edhe një regjim të qëndrueshëm të ujërave nëntokësore. Lartësia mesatare e reshjeve për terrenin e vëzhguar arrin në 600-855 mm kolonë ujore, me përjashtim të pjesëve malore të terrenit ku bien mesatarisht rreth 1100 mm sediment ujour. Në Kopaonik, Mokra Gorë dhe Malin e thatë, kur ka dimër të ashpër, numri i ditëve me borë shkon deri në 180, gjë që ndikon ndjeshëm në regjimin e ujërave nëntokësore. Duke parë muajt, me më së shumti reshje ka në maj, qershor dhe korrik, me një mesatare prej mbi 100 mm.

Dita	Reshjet	Reshjet	Reshjet	Reshjet, evapotranspirim	Reshjet, evapotranspirim	Reshjet, evapotranspirim
	Më e mira [mm]	E ulët [mm]	E lartë [mm]	Më e mira [mm]	E ulët [mm]	E lartë [mm]
Mesatare	8,35	5,54	13,48	1,92	1,63	2,21
Min	10,00	0,00	2,25	0,35	0,01	0,66
Max	42,40	31,95	66,56	3,99	3,59	4,48

Tabela 7: Të dhënat statistikore për reshjet ditore dhe evapotranspirimin në rajonin e veriut të Kosovës

Rezultatet nga Tabela 7 janë paraqitur grafikisht në Figurën 5.

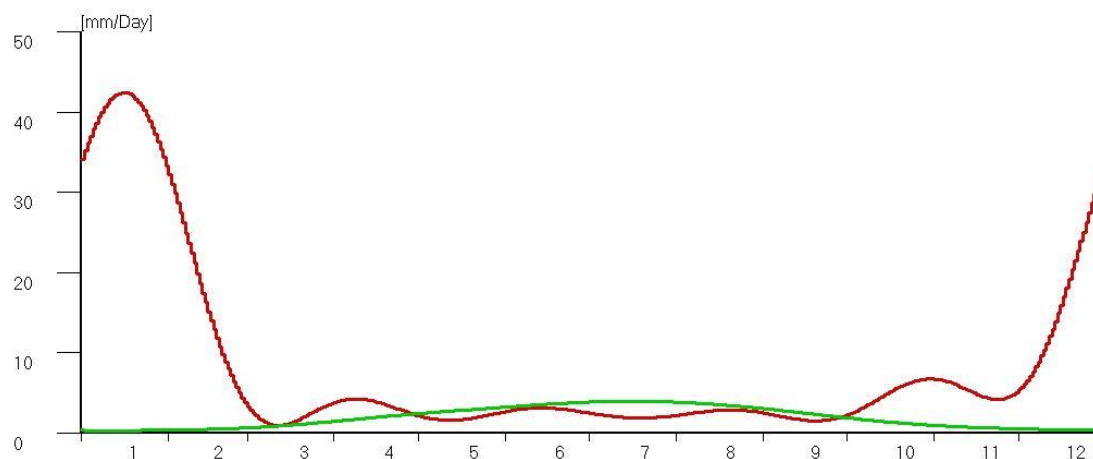


Figura 5: Reshjet mesatare ditore (e kuqe) dhe evapotranspirimi (e gjelbër) në veri të Kosovës

1.1.7 Rrezatimi diellor – Fraksionet diellore dhe orët e diellit në veri të Kosovës

Dita	Faksi oni diello r	Faksi oni diello r	Faksi oni diello r	Dita Gjatë sia	Dita Gjatës ia	Dita Gjatës ia	Orë me diell	Orë me diell	Orë me diell
	Më e mira [%]	E ultë [%]	E lartë [%]	Më e mira [h]	E ultë[h]	E lartë [h]	Më e mira [h]	E ultë [h]	E lartë[h]
Mesat are	30.33 3	22.27 3	38.92 3	2:09			3:57	3:01	4:55
Min	9.35	0	21.74	8:56			0:50	0:00	1:57
Max	54.5	50.05	60.9	5:15			7:45	7:07	8:30

Tabela 8: Ndarjet me diell dhe orët me diell në Mitrovicën e Veriut

Numri dhe kohëzgjatja e orëve me diell në vitin 2015 në veri të Kosovës janë paraqitur në Figurën 6.

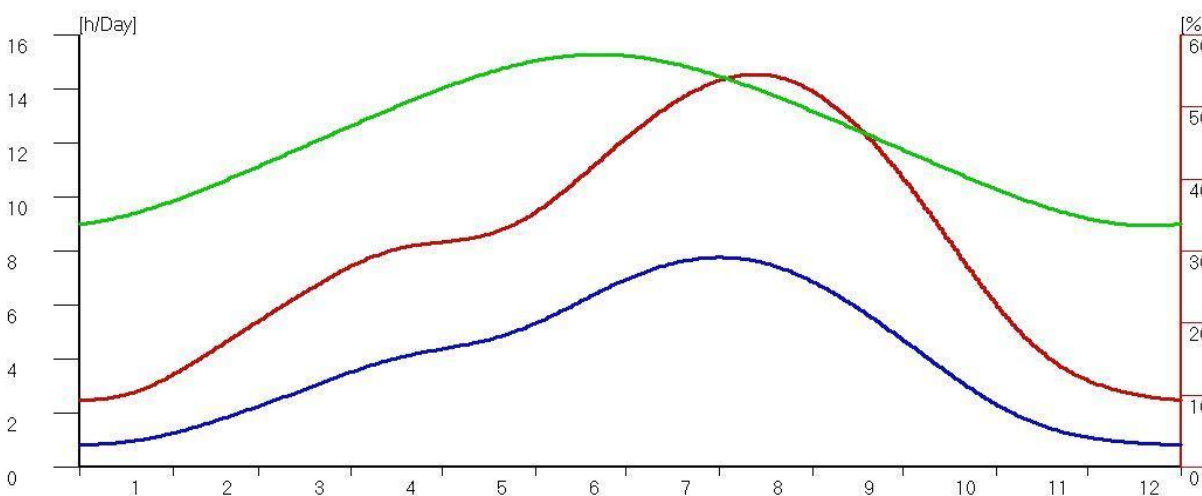


Figura 6: Cikli vjetor diellor në veri të Kosovës

1.1.8 Era

Në Kosovë fryjnë erëra nga të gjitha drejtimet, por me frekuencë të ndryshme. Në rajonin e Mitrovicës ka 50-60 ditë me erë në vit. Më të zakonshmet janë erërat që fryjnë nga veriu në jug. Edhe pse rajoni mbrohet nga një varg malor nga veriu, lugina e Ibrit tërheq masa të mëdha ajrore nga veriu dhe jo nga jugu, ku lëvizja e ajrit është e hapur. Shpejtësia maksimale e erës u regjistrua nga jugu, por shumica e erërave ishin të klasit të dytë të erës.

Dita	Avull			Era		
	Më e mira [hPa]	E Ultë [hPa]	E lartë [hPa]	Më e mira [km/h]	E Ultë [km]	E lartë [km/h]
Mesatare	10,617	9,068	12,165	3,42	1,01	6,14
Min	4,98	4,01	5,84	2,25	0	4,53
Max	16,9	14,82	19,09	5,55	3,52	7,92

Tabela 9: Shpërndarja e shpejtësisë së erës dhe avullit të ujit në Mitrovicën e Veriut në vitin 2017.

1.1.9 Rreziqet natyrore

Rreziqet natyrore në Mitrovicën e Veriut i referohen rreziqeve nga vërshimet, rreziqet nga zjarri dhe tërmetet. Lumi Ibër, i cili një pjesë e rrjedhës së tij përshkon nëpër Mitrovicën Veriore, paraqet rrezik për vërshime për pjesë të caktuara të kësaj komune. Zona e parë e lumit Ibër rrjedh nëpër Mitrovicën Veriore, në rrjedhën e poshtme nga pika e derdhjes së lumit Sitnica, në një gjatësi prej rreth 5.0 km. Lumi Ibër në këtë zonë qëndron në mes të dy rrugëve: Mitrovicës-Autostrada e Leposaviqit dhe hekurudha. Këto dy rrugë janë kufijtë e lumit që pengojnë derdhjen e ujit. Megjithatë, vërshimet mund të ndodhin në sipërfaqen ndërmjet dy rrugëve. Si rezultat, njerëzit nuk ndërtojnë ndërtesa aty pranë, përveç në vendet që janë të sigurta nga përmytjet. Gjithashtu në këtë zonë janë përmytur vetëm tokat bujqësore. Vërshimet ndodhin për faktin se lumi Sitnica sjell sasi të mëdha të sedimentit dhe në këtë mënyrë rrit nivelin e ujit, e gjithashtu mbetjet nga Trepça e rrisin nivelin e ujit. Zonat e rrezikuara në afërsi të lumit Ibër në zonat në rrjedhën e poshtme nga pika e derdhjes së lumit Sitnica në gjatësi prej 5.0 km.⁹

⁹Vlerësimi i nevojave lokale të UNDP-së pas fatkeqësive (LPDNA) për komunat Leposaviq/Leposavić, Zvečan/Zvečan dhe Zubin Potok, në veri të Kosovës, 2014

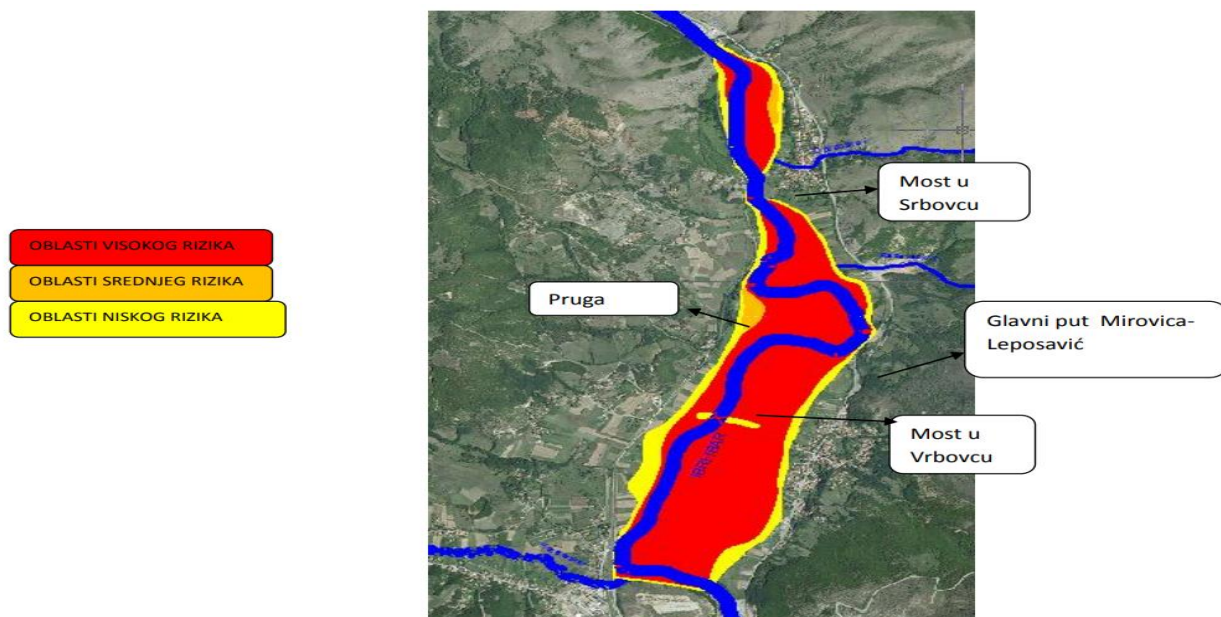


Figura 7. Harta e zonave të rrezikuara të bregut të lumit Ibër

Një pjesë e madhe e pusetave të ujërave të zeza janë të mbuluara me tokë, kështu që nuk mund të kryhen ndërhyrje adekuatë në rast të bllokimit të kanalizimit. Për shkak të vjetërsisë së tubave të kanalizimeve, dhe për shkak të depërtimit të rrënjëve dhe tubave të pemëve, formohet një prizë që mbyt ujërat e zeza. Gropat septike janë të pakta dhe janë në regjim individual, si të tillë nuk janë bërë siç duhet dhe janë burimi më i zakonshëm i ndotjes së tokës dhe ujërave nëntokësore. Për shkak të problemit të përmendur më parë me rrjetin e kanalizimit, për shkak të reshjeve të dendura, në rrugën e Kolashinit mbahet një sasi e madhe e ujit dhe pengon rrjedhën normale të komunikacionit, po ashtu pas refuzimit mbetet një sasi e madhe e jetës publike.



Fotografia 8 Rruga e Kolashinit e vërshuar në Prill 2019

1. Kullimi dhe kanalizimi

Menaxhmenti i ujësjellësit 'Ibër' si dhe shërbimi teknik gjendet në rrugën Llolla Ribar, në ish-Remontin Ushtarak, ndërsa fabrika e ujësjellësit gjendet në komunën e Mitrovicës Jugore, në Shipol. Nga qershori i vitit 2019, furnizimi me ujë sigurohet edhe përmes ujësjellësit të saponjërtuar në Zubin Potok. Aktiviteti kryesor i ujësjellësit "Ibër" është furnizimi me ujë të pijshëm higjienikisht dhe korrekt të popullatës, largimi i ujërave të zeza, mirëmbajtja, riparimi dhe rindërtimi i ujësjellësit dhe kanalizimit.

Ujësjellësi i parë publik në Mitrovicën e atëhershme u ndërtua në vitin 1938 me puse furre dhe fusha vaditëse në stacionin e pompimit Suhodoll, ku kapaciteti fillestar ishte 50 l/s ujë. Në vitin 1984 kapaciteti i ujit të pijshëm u rrit në 150 l/s. Me ndërtimin e fabrikës së ujit në Shipol, kapaciteti u rrit në 450 l/s dhe deri në vitin 1999 furnizimi me ujë ka rrjedhur në mënyrën më të mirë. Megjithatë, në 20 vitet e fundit, komuna e Mitrovicës Veriore është përballur me mungesë uji dhe kufizime të vazhdueshme. Fabrika në Shipol është renovuar në vitin 2016 dhe prodhon ujë të cilësisë së lartë, por sistemi i vjetër i ujësjellësit dytësor në territorin e komunës veriore e përkeqëson shumë cilësinë e ujit. Gjithashtu për shkak të kapacitetit të kufizuar të rrjetit dytësor, i cili nuk mund të përballojë presionin nga ujësjellësi i saponjërtuar nga Zubin Potok, gjendja e furnizimit me ujë në Mitrovicën e Veriut mbetet e pandryshuar. Në gjithë këtë kontribuojnë edhe kyçjet e paplanifikuara në rrjetin e ujit nga qytetarët.

Lënda e parë bazë për sigurimin e ujit të pijshëm është kanali Ibër Lepenci, i cili mbledh ujin nga liqeni i Gazivodës. Ekzistojnë disa stacione pompimi dhe rezervuarë uji që përdoren nga Mitrovica Veriore:

- Stacioni i pompimit Suhodoll
- Rezervoari i Spitalit
- Rezervoari i Zveçanit
- Rezervoari i Kukaj

Sipas pasurisë së saj specifike ujore (për 1 km² territor ose për banorë), Mitrovica Veriore renditet lart në Kosovë. Nëpër territor përshkon lumi Ibër, me prurje mesatare vjetore prej 21300 m³/s, sipas të dhënave të Institutit Hidrometeorologjik Republikan.

Ujërat e zeza nga qytetet dhe zonat e tjera urbane, si dhe nga industria që është në funksion, derdhen drejtpërdrejt në rrjedhat ujore (lumin Ibër, lumenj të vegjël dhe përrenj) përmes rrjetit të kanalizimit ose pa të, pa pastrim paraprak. Njësitë urbane në veri të Kosovës mbulohen me kanalizim mesatarisht rreth 80% të sipërfaqes së tyre, ndërsa kjo përqindje në zonat rurale dhe disa periferike është dukshëm më e ulët dhe silltet rreth 40%. Në testet e mëparshme të cilësisë së ujit të lumit Ibër, theksi ishte në ndotjen e lumit me metale të rënda, siç janë pasojat e aktiviteteve intensive industriale në rajonin e Mitrovicës, dhe veçanërisht në ndërmarrjen Trepça, ku zhvillohej prodhim intensiv i minierave, metalurgjike dhe kimike për dekada. Përqendrimet e përcaktuara të metaleve të rënda, veçanërisht të plumbit, degraduan cilësinë e ujit të lumit Ibër. Megjithatë, vitet e fundit, prodhimi industrial është reduktuar në minimum dhe përqendrimet e

metaleve të rënda, përveç plumbit, nuk i kalojnë përqendrimit maksimale të lejuara. Metalet gjurmë nuk mund të nxirren nga sistemet ujore me procese natyrore, ndryshe nga ndotësit organikë, dhe ato janë kryesisht të pasuruara me lëndë minerale dhe organike.

Ndërmarrja publike Ibër, e cila është përgjegjëse për furnizimin me ujë, nuk mund ta zgjidhë këtë problem. Kjo kompani menaxhon sistemet e ujërave të shiut dhe kanalizimeve fekale, si dhe kapacitetet e sistemit të kanalizimit fekal që derdhet në lumin Ibër janë dhënë në tabelën 13, dhe orari i daljeve të ujërave të zeza është dhënë në figurën 9.

Ndotës të tjerë kryesorë në Mitrovicën e Veriut, përveç industrisë, janë: JKP Standard (ngrohtore), Qendra Spitalore Klinike “Kosovska Mitrovica” (Ngrohtore dhe mbetjet mjekësore) dhe qendra e shërbimit të kompanisë “Kosmet prevoz a.d.”



Figura 9 Plani i sistemit për derdhjet e ujërave të zeza në lumin Ibër në territorin e komunës së Mitrovicës Veriore

Nr rendor	Vendi i rrugës	Kapaciteti (l/s)
1	Ujësjellës	5

2	E Kolashinit 1	10
3	E Kolashinit 2	25
4	E Kolashinit 3	10
5	Ura kryesore	30
6	Lagjia e Boshnjakëve 1	10
7	Lagjia e Boshnjakëve 2	20
8	Lagjia e Boshnjakëve 3	15
9	Lagjia e Boshnjakëve4	5
10	Ngrohtore	40
11	Burgu	15
	GJITHSEJ	175

Tabela 13. Kapacitetet e sistemit të kanalizimit fekal

Mund të thuhet se rrjedha ujore e Ibrit përdoret si grumbulluesi kryesor i të gjitha llojeve të ujërave të zeza (industriale dhe fekale), Figura 10.



Figura 10 Dalja e kanalizimit në Lagjen e Boshnjakëve 4.

Vlerësimi i rrezikut nga përmbytjet

Një nga aktivitetet e para të komunës së Mitrovicës së Veriut është vlerësimi i rrezikut. Vlerësimi i rrezikut është një ekzaminim sistematik i një detyre, pune ose procesi që zhvillohet

në procesin e punës me qëllim të: identifikimit të rreziqeve të rëndësishme që janë të pranishme, përcaktimit nëse rreziku i dëmtimit është reduktuar tashmë në një nivel të pranueshëm, dhe nëse jo, atëherë merren vendime për masat e ardhshme të kontrollit që duhet të merren për të ulur rrezikun në një nivel të pranueshëm.

Vlerësimi i rrezikut duhet të bëhet nga persona me përvojë dhe kompetent për këtë. Kompetenca mund të shprehet përmes një kombinimi të njohurive, ndërgjegjësimit, trajnimit dhe ushtrimeve të zbatuara.

Vlerësimi i rrezikut duhet të merret parasysh edhe në bazë të disa rregullave, si p.sh. çdo muaj, çdo vit, dy vjet, në varësi të rrezikut ose nëse diçka ndryshon, si për shembull në rastin e organizatave - punishte të reja, procese ose substanca që ndryshojnë, ndërsa në rastin e komuniteteve - popullsia, ndërtimet e reja etj.

Për të kryer një vlerësim të duhur, kërkohet një metodologji e caktuar, ndërsa Kosova ka metodologjinë e saj për vlerësimin e rrezikut, e cila mund të gjendet në: mpb@ks-gov.net.

Vlerësimi i rrezikut, ndër të tjera, do të ketë për detyrë të analizojë:

- Zvogëlimine rrjedhjes direkte, i cili zvogëlon rrezikun e përmbytjeve,
- Rimbushje e shtuar e ujërave nëntokësore (nëse është e mundur),
- Përmirësimi i cilësisë së rrjedhjes së ujërave të shiut duke zvogëluar përqendrimin e ndotjes së pranishme, duke zvogëluar kështu ndikimin negativ tek marrësi,
- Zbutja e pasojave për mjedisin dhe marrësin, në rast aksidentesh dhe derdhjesh të sasive të mëdha të substancave ndotëse.
- Përmirësimi i përgjithshëm i mjedisit, rritja e vlerës estetike dhe materiale,
- Formimi i habitatit natyror për jetën e egër në zonat urbane.
- Detyra e sistemit të kontrollit të rrjedhjes së ujërave të shiut është të zvogëlojë ndryshimet në regjimin e rrjedhjes hidrologjike dhe cilësinë e rrjedhjes së ujërave të shiut për shkak të urbanizimit.

Intensiteti, llojet dhe ndikimi i fatkeqësive natyrore

Territori i komunës së Mitrovicës Veriore ka shkallë të lartë të rrezikut nga vërshimet, të cilat shkaktohen kryesisht nga vërshimet e lumenjve Ibër dhe Sitnica dhe ngritja e nivelit të ujërave nëntokësore gjatë stinëve të reshjeve.

Zonat më të kërcënuara në të kaluarën janë zonat përgjatë pellgut të lumit Ibër.

Shfaqja e rrezikut nga përmytjet kufizohet kryesisht nga kushtet atmosferike dhe karakteristikat gjeomorfologjike dhe topografike të zonës së synuar. Përmytjet e rrjedhës dhe shtratit të lumit përfshijnë:

- ujë nga lumi ose vërshimet e lumenjve
- vërshimet
- vërshimet drejt rrjedhave të lumenjve
- vërshime për shkak të defekteve dhe rrjedhjeve në digë;

Karakteristikat hidrografike në lidhje me rrezikun e përmytjeve dhe territoreve të zhytura përcaktohen në bazë të një spektri faktorësh të ndryshëm, ndër të cilët dallojmë:

- Infrastrukturë e parregulluar në shtretërit e lumenjve në zonat urbane të komunës, përveç një pjese të rregulluar të shtratit të lumit;
- Degradimi i shtretërve të lumenjve - gjurmime të pakontrolluara dhe shfrytëzim i tepruar i burimeve natyrore - rërë dhe lëndë druri në shtrat dhe përgjatë lumit, duke shkaktuar përmytje, erozion të brigjeve të lumenjve dhe devijimin e lumit.
- Punime të paautorizuara dhe dukuri negative në sipërfaqen e tokës, me pasojë fenomenin e dëmtimit të gypave të ujësjellësit, i cili shkakton rritje të nivelit të lumenjve dhe vërshime të vendbanimeve të caktuara.
- Ndërtimi i egër i shtëpive të banimit dhe objekteve të tjera brenda dhe rreth shtratit të lumit,
- Ndikimi i çdo faktori në drejtim të papërgjegjshmërisë civile gjatë hedhjes së mbetjeve të ngurta në shtratin e lumit, veçanërisht në pikat kritike, si ura, kanale, tubacione etj.
- Mirëmbajtja jo funksionale dhe jo e rregullt e infrastrukturës së rrjetit të ujësjellësit atmosferik dhe fekal.

Objektivat e planit që komuna e Mitrovicës Veriore të zvogëlojë rrezikun nga vërshimet dhe të përgjigjet në mënyrë adekuate në situata të caktuara

Objektivat e planit bazohen në udhëzimet e nxjerra nga Strategjia, të cilat propozojnë si në vijim:

C1: Zhvillimi i një sistemi të integruar për menaxhimin e rrezikut dhe fatkeqësive

- 1.1. Integrimi i politikave për zvogëlimin e rrezikut nga fatkeqësitë dhe zbatimi i legjislacionit për qëllime të menaxhimit dhe qeverisjes së rrezikut;
- 1.2. Fuqizimi i mekanizmave institucional dhe kapaciteteve institucionale përgjegjëse në nivel lokal për zbatimin e strategjisë;
- 1.3. Lobimi për angazhim politik dhe marrja e përgjegjësisë;
- 1.4. Rritja e mbështetjes financiare për zvogëlimin e rrezikut nga fatkeqësitë;
- 1.5. Formimi i një organi mbikëqyrës për zbatimin e një plani lokal për zvogëlimin e rrezikut nga fatkeqësitë.

C2: Fuqizimi i kapaciteteve për menaxhimin e rrezikut

- 2.1. Rritja e aftësisë për të gjeneruar informacione (statistikore dhe të dhëna të tjera të ndryshme) për PKDK-në;
- 2.2. Fuqizimi i kapaciteteve për mbledhjen, vlerësimin dhe analizën e të dhënave dhe plotësimi i bazës aktuale të të dhënave për fatkeqësitë natyrore
- 2.3. Rritja e bashkëpunimit dhe koordinimi ndërinstitutional i paralajmërimit të hershëm në lidhje me zvogëlimin e rrezikut nga fatkeqësitë natyrore;
- 2.4. Mbështetje për hulumtimin, shkëmbimin e informatave dhe bashkëpunimin me institucionet akademike dhe shkencore me qëllim të reduktimit të rreziqeve ekzistuese dhe parandalimit të rreziqeve të reja;
- 2.5. Kuptimi i rrezikut nga fatkeqësitë dhe dimensionet e tij.

C3: Krijimi i komuniteteve të sigurta dhe të qëndrueshme

- 3.1. Përmirësimi i komunikimit dhe shpërndarjes së informatave ndërmjet institucioneve përkatëse për të zvogëluar rrezikun e fatkeqësive natyrore;
- 3.2. Përfshirja e njohurive për zvogëlimin e rrezikut nga fatkeqësitë në planet arsimore;
- 3.3 Ndërgjegjësimi dhe sensibilizimi i komunitetit për rëndësinë e zvogëlimit të rrezikut nga fatkeqësitë natyrore përmes fushatave mediatike, rrjeteve sociale, trajnimeve, ushtrimeve dhe masave mbrojtëse;
- 3.4. Organizimi dhe ngritja e strukturave për mbrojtje, shpëtim dhe ndihmë.
- 3.5. Përfshirja e organizatave të rinjve dhe shoqërisë civile në urdhrat **EMSZSP** për të zvogëluar rrezikun e fatkeqësive natyrore;
- 3.6. Përfshirja e komuniteteve vulnerabël (gratë shtatzëna, fëmijë, të moshuar, persona me sëmundje kronike, persona me aftësi të kufizuara etj.) në hartimin e planeve të menaxhimit të rrezikut.

C4: Ndërgjegjësimi dhe promovimi i institucioneve dhe subjekteve të tjera për rreziqet

- 4.1. Promovimi dhe zhvillimi i instrumenteve dhe programeve për zhvillimin e standardeve, kodeve, udhëzimeve operative, planeve, projekteve, etj.;
- 4.2. Përmirësimi i komunikimit dhe shkëmbimit të informatave ndërmjet institucioneve përkatëse për identifikimin dhe vlerësimin e rrezikut;
- 4.3. Thellimi i strategjisë së integritit dhe koordinimi i aktiviteteve të institucioneve në procesin e identifikimit përkatës në vlerësimin e rrezikut dhe marrjen e masave mbrojtëse;
- 4.4. Zhvillimi i standardeve të cilësisë si certifikimi dhe certifikatat e vlerësimit për menaxhimin e rrezikut nga fatkeqësitë me pjesëmarrjen e sektorit privat, shoqërisë civile, organizatave, shoqatave dhe institucioneve;
- 4.5. Promovimi dhe mbështetja e marrëveshjeve të bashkëpunimit rajonal dhe ndërkombëtar;
- 4.6. Sigurimi i informatave cilësore, vlerësimi, krijimi i statistikave/bazës së të dhënave dhe monitorimi i tendencave dhe rreziqeve të reja nga fatkeqësitë natyrore;
- 4.7. Promovimi i protokolleve rajonale për të lehtësuar ndarjen e kapaciteteve dhe për të mundësuar reagimin emergjent gjatë dhe pas fatkeqësive.

Zbatimi i strategjisë në nivel lokal dhe zhvillimi i planit të veprimit

Komuna e Mitrovicës Veriore, plani shoqërues dhe aktivitetet e planifikuara nga Strategjia, synon të zbatojë:

- Krijimi dhe mbikëqyrja e grupit punues profesional për përgatitjen e dokumentit komunal për vlerësimin e rrezikut nga fatkeqësitë natyrore dhe kujdeset për miratimin e tij.
- Emëron personelin e Komisionit të Mbrojtjes dhe Shpëtimit nga Gjendja e Jashtëzakonshme.
- Krijimi/caktimi i një grupi profesional punues dhe mbikëqyrës për krijimin e planifikimit hapësinor dhe urban, siç janë masat parandaluese.
- Mban përgjegjësi për detyra të tjera mbrojtëse për marrjen e masave specifike në fushën e menaxhimit të emergjencave.

Pas këtyre aktiviteteve parësore, grupet punuese të komunës së Mitrovicës Veriore do të vazhdojnë me krijimin e një vlerësimi të rrezikut dhe pas kësaj:

- Krijimi i një plani dhe programi parandalues në afat të mesëm si dhe linja buxhetore;
- Rekomandim për krijimin e një fondi për situata emergjente bazuar në historikun e fatkeqësive në komunë dhe vlerësimin e dëmeve nga ato fatkeqësi gjatë viteve të fundit;
- Të zhvillojë një plan gatishmërie - trajnime dhe ushtrime për menaxhimin e personelit, koordinimin dhe reagimin në situata emergjente, si dhe testimin e pajisjeve dhe mjeteve;
- Hartimi, planifikimi dhe përgatitja e ushtrimeve sipas skenarëve të specifikuar në vlerësimin e rrezikut dy herë në vit për lloje të ndryshme të fatkeqësive dhe aksidenteve.

VEPRIM	INDIKATORI I	INSTITUCION	PJESËMARRËS	PERIUDHA	ÇMIMI DHE BURIMI I	KOMENTE
--------	--------------	-------------	-------------	----------	--------------------	---------

	SUKSESIT	PËRGJEGJËS	TË TJERË	KOHORE	FINANCIMIT	
<i>CI: Razvijnje integrisanog sistema za upravljanje rizicima i katastrofama</i>						
1.1. Fuqizimi i mekanizmave institucional dhe kapaciteteve institucionale përgjegjëse në nivel lokal për zbatimin e strategjisë;	# Trajnim vjetor për 30 pjesëmarrës për menaxhimin dhe politikat emergjente	Komuna e Mitrovicës së Veriut EKIPI Sistemet e integruara të menaxhimit të urgjencës	Sektori i OJQ-ve, OSHC-të	2026		
1.2. Krijimi i një grupi pune, duke bërë një vlerësim të rrezikut nga vërrshimet	# Kapacitetet e pjesëmarrësve në këto trajnime janë fuqizuar për 60% gjatë kësaj periudhe	Grupi punues i komunës	Të gjitha institucionet e Kosovës, MM, OJQ-të, shoqëria civile dhe sektori privat	2025	20 ditë ekspertizë 6000 Buxheti i komunës, donatorët UN Habitat	
1.3. Identifikimi i mekanizmave institucional që kanë nevojë për përmirësim	Vlerësimi i rrezikut	Grupi punues i komunës		2025	5 ditë ekspertizë 1500 Buxheti i komunës, donatorët UN Habitat	
1.4 Përcaktimi i roleve dhe përgjegjësi të akterëve kryesorë	Plani i veprimit	Grupi punues i komunës, komitetet komunale	Të gjitha institucionet e Kosovës, MM, OJQ-të, shoqëria civile dhe sektori privat	2025	Organizimi i tryezave të rumbullakëta, 1500 E në vit Manual 10 ditë ekspertizë 3000 Buxheti i komunës, donatorët UN Habitat	

1.5. Formimi i një organi mbikëqyrës për zbatimin e planitlokal për zvogëlimin e rrezikut nga fatkeqësitë.	Raporti dhe rekomandimet	Departamentet për menaxhimin e rrezikut nga fatkeqësitë natyrore, infrastrukturës, mbrojtjessë mjedisit, menaxhimittë ujërave	-	2026	-	
1.6 Lobim për mbështetje financiare nga donatorë të jashtëm dhe të brendshëm dhe palëte interesit	# Tryeza të rumbullakëta, gjashtë muaj me akterët kryesorë	Komuna	Të gjitha institucionet e Kosovës, MM, OJQ-të, shoqëria civile dhe sektori privat	2027	1500 për organizimin e një konference donatorësh Buxheti i komunës, donatorët UN Habitat	Pas vlerësimit të rrezikut dhe planifikimit të projektit, i takon autoriteteve të tërheqin fonde për zbatimin e projekteve të mundshme për zbutjen e rrezikut nga vërrshimet
C2: Fuqizimi i kapaciteteve për menaxhimin e rrezikut						
2.1. Ngritja e kapaciteteve, sigurimi i nivelit të koordinimit dhe bashkëpunimit me institucionet tjera në Kosovë dhe pjesëmarrje në projekte ndërkombëtare.	Trajnime dhe punëtori për zyrtarë komunalë, shërbime zjarrfikëse në nivel ndërkomunal	Komuna e Mitrovicës së Veriut KIPA Sistemet e integruara të menaxhimit emergjent	OSHC-të	2025-2026	5000 KIPA Agjencia për Situata Emergjente, Donatorë	
2.2. Miratimi i zgjidhjeve të reja teknike për mbrojtjen nga vërrshimet, erozionin dhe kontrollin nga vërrshimet, për vendbanimet dhe ndërtimin e objekteve të reja	Trajnime dhe punëtori për zyrtarët komunal, urbanistik dhe Shërbimet e zjarrfikësve	Komuna e Mitrovicës së Veriut KIPA Sistemet e integruara të menaxhimit emergjent	Fokus grupet e qytetarëve, Kompanitë e ndërtimit dhe kompanitë e konsulencës Univesiteti	2026	5000 KIPA Agjencia për Situata Emergjente, Donatorë, Bizneset Donatorë	
2.3. Promovimi dhe qasja në të dhënat konfidenciale në kohën e duhur, duke përdorur informata	Krijimi i një harte të rrezikut nga vërrshimet	Grupi punues Departamentet për menaxhimin e rrezikut nga fatkeqësitë	Fokus grupet e qytetarëve dhe Shoqata e Bizneseve	2024	4000 Ekspert i GIS Komuna,	

hapësinore dhe në terren, duke përfshirë sistemet e informacionit gjeografik (GIS).		natyrore, infrastrukturën, mbrojtjen e mjedisit, menaxhimin e ujërave			Donatorë UN Habitat	
C3: Krijimi i komuniteteve të sigurt dhe të qëndrueshme						
3.1. Krijimi i një plani komunikimi për struktura të caktuara	Plani i komunikimit i hartuar	Grupi punues i komunës	OJQ-të	2025,2026, 2027	1500 Punëtori për vizionimin e planit Komuna, Ministria, donatorët, UN Habitat	
3.2. Përpilimi dhe zbatimi i trajnimit edukativ në teknikat e emergjencës	Rritja e gatishmërisë së reagimit emergjent me 50%	Komuna e Mitrovicës së Veriut KIPA Sistemet e integruara të menaxhimit emergjent	Shërbimi Zjarrfikës, Mediat	2026	1500 Trajnim Komuna, Ministria, donatorët, UN Habitat	
3.4. shkëmbimin e përvojave me komunat tjera	Tryeza të rregullta gjashtë mujore në nivel ndërkomunal dhe qendror	Ministria, KIPA Sistemet e integruara të menaxhimit emergjent	OJQ-të, mediat	2026, 2027	3000 në vit	
3.5 Organizimi i aktiviteteve për ndërgjegjësimin e publikut për rreziqet nga vërrshimet	Rritja e ndërgjegjësimin publik tek popullata e përgjithshme me 50%	Komuna e Mitrovicës së Veriut Grupi i punës	OJQ-të Mediat	2025, 2026, 2027	1000 Për krijimin e billbordeve, reklamave në radio dhe televizion dhe një fushatë në rrjetet sociale	
3.6. seminar konsultimi me të rinjtë dhe shoqërinë civile	Një dokument i përbashkët me një plan aktiviteteve të rinjve dhe shoqërisë civile për përmirësimin e situatës në	Komuna e Mitrovicës së Veriut Grupi i punës	OJQ-të Mediat	2024, 2025	1000 Për dy punëtori	

	mbrojtjen nga vërrshimet					
3.7. Identifikimi i përfaqësuesve të grupeve të ndryshme dhe Mobilizimi i grupeve të marginalizuara në hartimin e planit të menaxhimit të rrezikut	Lista e kontakteve me përfaqësues të grupeve të ndryshme të marginalizuara që marrin pjesë në hartimin e planit të menaxhimit të rrezikut	Grupi punues Zyra për komunitete	OJQ-të Grupet e qytetarëve	2024	-	
C4: Ndërgjegjësimi dhe promovimi i institucioneve dhe subjekteve të tjera për rreziqet						
4.1 Identifikimi i nevojave për përmirësimin e komunikimit dhe shkëmbimit të informatave	Raport për takimet e mëparshme me organet përkatëse në nivel qendror, rajonal dhe lokal Një instrument i zhvilluar për komunikim në kohë	Grupi punues i Komunës së Mitrovicës së Veriut KIPA Sistemet e integruara të menaxhimit emergjent	OJQ-të Mediat	2024	-500 Punëtori për krijimin e një instrumenti për komunikim dhe shkëmbim informatash	
4.2. Organizimi i kurseve me institucionet	Punonjësit e institucioneve, arsimin, shëndetësisë dhe institucioneve të tjera do të rrisin kapacitetin e tyre të reagimit me 50%	Grupi punues i Komunës së Mitrovicës së Veriut KIPA Sistemet e integruara të menaxhimit emergjent	Universiteti	2025	Zhvillimi i kurrikulës, manualeve dhe prezantimeve Mëditje për pedagogët 7000 Komuna, donatorë	
4.3 nënshkrimi i marrëveshjeve me institucione shkencore vendase si dhe me ato ndërkombëtare për të parandaluar krijimin e rreziqeve të reja në fushat përkatëse.	Nënshkruan MM me Universitetin e Mitrovicës, IBC-M dhe konsorciumin e universiteteve nga projekti Erasmus + Menaxhimi i rrezikut nga fatkeqësitë natyrore përkatëse.	Grupi punues i Komunës së Mitrovicës së Veriut	Universiteti, IBC-M Mediat	2025	Konferenca 3000	
4.4. Identifikimi i nevojave për shkëmbim kapacitetesh	Analiza e bashkëpunimit ndërkomunal,	Grupi punues i Komunës së Mitrovicës së	OJQ-të	2024	-	

ndërmjet komunave	Raporti	Veriut				
4.5. Përpilimi i një protokollit rajonal për lehtësimin dhe shkëmbimin e kapaciteteve.	Nënshkrimi i protokollit për bashkëpunim dhe shkëmbim kapacitetesh	Grupi punues i Komunës së Mitrovicës së Veriut	Komunat e rajonit të Veriut	2025	300 Hartimi i protokollit	

Ky publikim është realiu me mbështetjen e projektit rajonal "SMART Balkans - Shoqëria Civile për një Ballkan të lidhur Perëndimor" të zbatuar nga Qendra për Promovimin e Shoqërisë Civile (CPCD), Qendra për Kërkime dhe Krijim të Politikave (CRPM) dhe Instituti për Demokraci dhe Ndërmjetësim (IDM) dhe financuar nga Ministria e Punëve të Jashtme Norvegjeze (NMFA).

Përmbajtja e këtij publikimi është përgjegjësi e vetme e OJQ ACDC dhe nuk pasqyron domosdoshmërisht pikëpamjet e Ministrisë së Punëve të Jashtme Norvegjeze (NMFA).